

YARGI ÖRGÜTÜ VE TEBLİGAT HUKUKU

Bir devletin hukuk devleti olabilmesi için gereken üç temel koşul:

1. Yasama organı hukuka bağlı olmalıdır.
2. İdare yani yürütme organı hukuka bağlı olmalıdır.
3. Yargı organı hukuka bağlı olmalıdır.

- **Maddi ölçüte göre yargı fonksiyonu;** hukuki uyumsuzlukları ve hukuka aykırılık iddialarını çözümlen ve karara bağlayan bir devlet fonksiyonudur.
- **Şekli (organik) ölçüte göre yargı fonksiyonu;** mahkemelerin yani yargı organlarının yaptıkları iş ve işlemlerden oluşur.

Muhakeme Faaliyetine Genel Olarak Egemen Olan İlkeler:

- Adil Yargılanma Hakkı
- Hukuki Dinlenme Hakkı
- Aleni Duruşma Hakkı
- Tabii (Kanuni) Hâkim/Mahkeme İlkesi
- Makul Sürede Yargılanma Hakkı
- Usul Ekonomisi İlkesi

Muhakemenin Niteliğine Göre Egemen Olan İlkeler:

- Resen Harekete Geçme İlkesi
- Tasarruf İlkesi
- Resen Araştırma İlkesi
- Taraflarca Getirilme İlkesi
- Taleple Bağlılık İlkesi

ADLİ YARGI, ceza hukuku ve özel hukuktan doğan ihtilaflara bakan, bu yönüyle dava çeşitliliği ve kendi içinde "görev" adı verilen iş bölümü en kapsamlı olan yargı koludur.

Ülkemiz yargı sisteminde adli yargı, **ceza yargısı ve hukuk yargısı (medeni yargı)** olmak üzere iki temel kısma ayrılır.

ÖZEL GÖREVLİ CEZA MAHKEMELERİ:

- *Çocuk Ceza Mahkemeleri*
- *Fikrî ve Sınai Haklar Ceza Mahkemesi*
- *İcra Ceza Mahkemeleri*

ÖZEL GÖREVLİ HUKUK MAHKEMELERİ:

- *Asliye Ticaret Mahkemeleri*
- *İcra Mahkemeleri*
- *İş Mahkemeleri*
- *Aile Mahkemeleri*
- *Kadastro Mahkemeleri*
- *Fikrî ve Sınai Haklar Hukuk Mahkemeleri*
- *Tüketici Mahkemeleri*

İdari yargıda Danıştay temyiz merci olarak görev yapar.

Türkiye’de ilk derece idari yargı yerleri sırasıyla; idare mahkemeleri, vergi mahkemeleri ve Danıştay’dır.

Bölge idare mahkemeleri; başkanlık, başkanlar kurulu, daireler, bölge idare mahkemesi adalet komisyonu ve müdürlüklerden teşekkül etmektedir.

İvedi yargılama usulü uygulanan davalara karşı istinaf yoluna başvurulamaz, bu davalarda doğrudan Danıştay’a temyiz yoluna gidilir.

İDARİ YARGIDA KANUN YOLU TÜRLERİ: İstinaf, temyiz, kanun yararına temyiz ve yargılamanın yenilenmesi olarak düzenlenmiştir.

Temyiz süresi kural olarak otuz gündür. Ancak ivedi yargılama usulüne ilişkin davalarda bu süre on beş gündür.

Bireysel başvuru, ihlale karşı öngörülen yargısal başvuru yollarının tüketildiği tarihten itibaren 30 gün içerisinde yapılmalıdır.

İdari yargıda merkezi ve ortak sınavlara ilişkin yargılama usulünün uygulandığı davalarda dava açma süresi 10 gündür.

Türkiye’de ilk derece idari yargı yerleri, idare ve vergi mahkemeleri, üst derece idari yargı yerleri de bölge idare mahkemeleri ve Danıştay’dır.

YARGITAY’DA mevcut durumda 20 ceza dairesi 23 de hukuk dairesi mevcuttur. Her dairede bir başkan ve yeteri kadar üye bulunur. *Heyet bir başkan ve dört üyenin katılımıyla toplanır.*

İş mahkemesinin bulunmadığı yerlerde bu mahkemelerin görevi asliye hukuk mahkemelerince yerine getirilir.

Müstakil bir aile mahkemesi bulunmayan yerlerde bu mahkemelerin görev alanına giren işlere, asliye hukuk mahkemesince bakılır.

Özel mahkemelerin olmadığı yerlerde (genel olarak) işler asliye hukuk mahkemelerinde görülür.